

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
N. WAHL
fremsat den 16. maj 2013¹

Sag C-157/12

**Salzgitter Mannesmann Handel GmbH
mod
SC Laminorul SA**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Bundesgerichtshof (Tyskland))

»Civilretligt samarbejde — forordning (EF) nr. 44/2001 — fuldbyrdelse af en retsafgørelse, der er truffet i en anden medlemsstat — grunde til afslag på fuldbyrdelse — retsafgørelse, der tidligere er blevet truffet i samme medlemsstat under en sag, som har samme genstand, samme grundlag og samme parter — indbyrdes uforenelige retsafgørelser«

1. Skal en ret i en medlemsstat afslå at fuldbyrde en i en anden medlemsstat truffet retsafgørelse, såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse truffet i sidstnævnte medlemsstat? Dette nye spørgsmål sammenfatter i det væsentlige det dilemma, hvori Bundesgerichtshof (den øverste forbundsdomstol, Tyskland) befinder sig.

I – Retsforskrifter

2. I henhold til artikel 45, stk. 1, i forordning (EF) nr. 44/2001² (herefter »forordningen«) kan en ret, der behandler en appel til prøvelse af en retsafgørelse om eksigibilitet af en retsafgørelse fra en anden medlemsstat, kun »afslå at erklære [denne afgørelse] for eksigibel eller ophæve« den af en af de i artikel 34 og 35 anførte grunde. I medfør af artikel 45, stk. 2, kan den udenlandske retsafgørelse ikke efterprøves med hensyn til sagens realitet.

3. Forordningens artikel 34 fastsætter følgende af relevans for sagen:

»En retsafgørelse kan ikke anerkendes:

[...]

3. såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse truffet mellem de samme parter i den medlemsstat, som anmodningen rettes til

¹ — Originalsprog: engelsk.

² — Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22.12.2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, EFT 2001 L 12, s. 1.

4. såfremt afgørelsen er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en anden medlemsstat eller i et tredjeland mellem de samme parter i en tvist, der har samme genstand og hviler på samme grundlag, og denne tidligere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i den medlemsstat, som anmodningen rettes til.«

4. Med virkning fra den 10. januar 2015 vil forordningens artikel 34, nr. 3) og 4), blive afløst af artikel 45, stk. 1, litra c) og d), i forordning nr. 1215/2012³. Ordlyden af disse nye bestemmelser adskiller sig ikke nævneværdigt fra ordlyden af de nugældende bestemmelser.

II – Faktiske omstændigheder, retsforhandlinger og det præjudicielle spørgsmål

5. SC Laminorul SA (herefter »Laminorul«), der er et selskab med hjemsted i Rumænien, anlagde ved Tribunalul Brăila (førsteinstansret i Brăila, Rumænien) sag mod Salzgitter Mannesmann Handel GmbH (herefter »Salzgitter«) med påstand om betaling for levering af stålprodukter.

6. Ved dom af 31. januar 2008 (herefter »den første retsafgørelse«) afviste Tribunalul Brăila sagen med den begrundelse, at den ikke var rettet mod den anden part i den pågældende aftale, Salzgitter Mannesmann Stahlhandel GmbH (tidligere Salzgitter Stahlhandel GmbH). Denne dom fik retskraft.

7. Laminorul anlagde en ny sag mod Salzgitter ved den samme domstol og med den samme genstand for søgsmålet. Stævningen blev forkyndt for Salzgitters tidligere procesfuldmægtige i Rumænien, hvis fuldmagt ifølge Salzgitter var begrænset til at repræsentere dette selskab i førstnævnte retssag. Ingen mødte derfor op for Salzgitter til det af den rumænske domstol berammede retsmøde, og den 6. marts 2008 afsagde sidstnævnte domstol udeblivelsesdom mod Salzgitter, idet selskabet tilpligtedes at betale 188 330 EUR til Laminorul (herefter »den anden retsafgørelse«).

8. Salzgitter iværksatte appel med påstand om ophævelse af den anden retsafgørelse med den begrundelse, at selskabet under den anden retssag ikke var blevet indvarslet i henhold til de relevante lovregler. Denne påstand blev afvist af Tribunalul Brăila ved afgørelse af 8. maj 2008, idet Salzgitter havde forsømt at deponere de påkrævede stempelmærker.

9. Ved kendelse af 21. november 2008 erklærede Landgericht Düsseldorf (den regionale domstol i Düsseldorf, Tyskland) den anden retsafgørelse for eksigibel. Salzgitter har iværksat appel til prøvelse af denne kendelse.

10. I slutningen af 2008 iværksatte Salzgitter ligeledes appel i Rumænien med påstand om ophævelse af den anden retsafgørelse, idet selskabet gjorde gældende, at det ikke var blevet indvarslet til retsmødet. Denne appel blev ved dom af 19. februar 2009 afvist.

11. Salzgitter iværksatte derefter en yderligere appel med påstand om ophævelse af den anden retsafgørelse med henvisning til den første retsafgørelses bindende virkning. Ved dom af 8. maj 2009 afviste Curtea de Apel Galați (appeldomstolen i Galați, Rumænien) denne appel med den begrundelse, at den var iværksat for sent, hvilken dom efterfølgende blev stadfæstet af Înalta Curte de Casație și Justiție (øverste kassationsret, Rumænien) ved dom af 13. november 2009.

12. I lyset af, at appelmulighederne i Rumænien nu var blevet udtømt, blev den i Tyskland indledte sag med påstand om erklæring om eksigibilitet – hvilken sag under appellen var blevet udsat – genoptaget. Salzgitters appel til prøvelse af afgørelsen om eksigibilitet blev forkastet som ugrundet af Oberlandesgericht Düsseldorf (den regionale appelinstant i Düsseldorf) ved kendelse af 28. juni 2010.

3 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12.12.2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (omarbejdning), EUT 2012 L 351, s. 1.

13. Salzgitter iværksatte derefter kassationsanke til prøvelse af den anden retsafgørelses eksigibilitet ved Bundesgerichtshof.

14. Idet Bundesgerichtshof er i tvivl om fortolkningen af artikel 34, nr. 4), i forordning nr. 44/2001, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Omfatter [forordningens] artikel 34, nr. 4), [...] også det tilfælde, at der er tale om indbyrdes uforenelige afgørelser fra én og samme medlemsstat (domsstaten)?«

15. Der er indgivet skriftlige indlæg af Salzgitter, den tyske, den spanske, den italienske og den rumænske regering samt af Europa-Kommissionen. Under retsmødet, der blev afholdt den 14. marts 2013, afgav Salzgitter og Kommissionen mundtlige indlæg.

III – Bemærkninger fra den forelæggende ret og de parter, som har afgivet indlæg for Domstolen

16. Den forelæggende ret er af den opfattelse, at den i forordningens artikel 34, nr. 2), fastsatte afslagsgrund ikke finder anvendelse på den foreliggende sag, idet Salzgitter har kunnet varetage sine interesser under sagen. Den forelæggende ret har desuden udelukket såvel afslagsgrunden i artikel 34, nr. 1) og 3), som afslagsgrundene i artikel 35. Følgelig er den forelæggende ret af den opfattelse, at sagens udfald afhænger af fortolkningen af den i forordningens artikel 34, nr. 4), fastsatte afslagsgrund. I henhold til artikel 45, stk. 1, finder denne bestemmelse anvendelse på appelsager til prøvelse af en afgørelse om eksigibilitet.

17. Ifølge den forelæggende ret er den første retsafgørelse, hvorefter Laminoruls søgsmål med påstand om betaling blev afvist, og den anden retsafgørelse, hvorved Laminorul fik medhold, indbyrdes uforenelige. Den forelæggende ret har endvidere anført, at den første retsafgørelse kan anerkendes i Tyskland.

18. Af disse grunde har Bundesgerichtshof for Domstolen fremsat to forskellige fortolkninger af rækkevidden af forordningens artikel 34, nr. 4). I henhold til den første fortolkning, som navnlig kan støttes på bestemmelsens ordlyd, forudsætter forordningens artikel 34, nr. 4), et forhold mellem tre stater. Undtagelsen omfatter kun de situationer, hvor den medlemsstat, som anmodningen rettes til (herefter »den anmodede medlemsstat«), står med to indbyrdes uforenelige retsafgørelser, der er truffet i to forskellige medlemsstater, eller i en medlemsstat og et tredjeland. Denne fortolkning støttes af den spanske, den italienske og den rumænske regering samt af Kommissionen.

19. I henhold til den anden fortolkning finder afslagsgrundene også anvendelse på en situation, der involverer to indbyrdes uforenelige retsafgørelser, som er truffet i den samme medlemsstat (herefter »national uforenelighed«). Denne opfattelse er primært baseret på den opbygning og det formål, der er tiltænkt med forordningens artikel 34, nr. 3) og 4). I denne henseende siges artikel 34, nr. 3), at omfatte situationer, som involverer en bilateral uforenelighed mellem retsafgørelser mellem den anmodede medlemsstat og en anden medlemsstat, hvorimod artikel 34, nr. 4), omfatter alle øvrige situationer, hvor der opstår uforenelighed mellem udenlandske retsafgørelser. Denne fortolkning støttes af Salzgitter.

20. Den tyske regering har gjort gældende, at forordningen ikke er egnet til at løse en uforenelighed mellem retsafgørelser, som kan løses på grundlag af den nationale lovgivning. Denne regering har ikke desto mindre anført, at i særlige tilfælde, såsom i sagen for den forelæggende ret, hvor en sådan uforenelighed ikke kan løses på grundlag af lovgivningen i domsstaten, skal artikel 34, nr. 4), finde anvendelse med henblik på at udfylde det retlige tomrum. Denne mulighed, som Salzgitter har gjort gældende subsidiært, er også blevet anført af den forelæggende ret.

IV – Analyse

A – Generelle bemærkninger

21. Ligesom det gjaldt for dens forgænger, Bruxelleskonventionen⁴, er formålet med forordningen »at regulere retternes kompetence til påkendelse af borgerlige sager, herunder handelssager, i forholdet mellem disse stater og at lette [anerkendelse og] fuldbyrdelse af retsafgørelser«⁵.

22. Reglerne for retternes kompetence på den ene side og anerkendelse og efterfølgende fuldbyrdelse på den anden side udgør de to grundpiller, der er nødvendige for retsafgørelsens frie bevægelighed, hvilket forordningen søger at fremme⁶.

23. For det første er reglerne om international kompetence, herunder om specielle kompetencer og enekompetence, fastsat i forordningens kapitel II med henblik på at gøre grænseoverskridende tvister lettere.

24. Såfremt de imidlertid stod alene, ville reglerne om retternes kompetence ikke kunne hindre, at den harmoniske retspleje i Den Europæiske Union blev forstyrret, hvis der ved forskellige *fora* blev anlagt flere sager med samme genstand. Dette ville være i strid med et af forordningens øvrige formål, nemlig at »undgå, at der træffes indbyrdes uforenelige retsafgørelser i to medlemsstater«⁷.

25. For at undgå, at der verserer parallelle sager for retterne i forskellige medlemsstater, og for at forhindre, at der træffes uforenelige retsafgørelser, suppleres de i forordningens kapitel II fastsatte regler om retternes kompetence af bestemmelserne i afdeling 9 om litispændens. Disse bestemmelser har for deres vedkommende til formål straks fra starten at forhindre muligheden for, at der kan træffes indbyrdes modstridende retsafgørelser⁸.

26. For det andet gør anerkendelses- og fuldbyrdelsesprocedurerne det muligt, at en retsafgørelse kan få samme virkning i den anmodede medlemsstat, som den ville have haft i domsstaten⁹. Fuldbyrdelsesproceduren fastsættes nærmere i forordningens kapitel III, afdeling 2.

27. I henhold til princippet om gensidig tillid i retsplejen i Den Europæiske Union gør denne tillid »det også berettiget at operere med en effektiv og hurtig procedure for at erklære en retsafgørelse, der er truffet i én medlemsstat, for eksigibel i en anden medlemsstat«¹⁰. Når der er truffet en retsafgørelse i en medlemsstat, kan afgørelsen således fuldbyrdes i en anden medlemsstat, »når [den] efter anmodning fra en berettiget part er blevet erklæret for [eksigibel] i sidstnævnte stat«¹¹. I henhold til artikel 41 »erklæres [en retsafgørelse] for eksigibel, så snart de i artikel 53 omhandlede formaliteter er opfyldt«, dvs. efter fremlæggelse af en genpart af afgørelsen, »der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed«, og af den af retten i domsstaten udfyldte formular i bilag V til forordningen. Artikel 45, stk. 2, forbyder den ret, som anmodningen rettes til, under denne procedure at efterprøve den udenlandske retsafgørelse med hensyn til sagens realitet.

4 — Konventionen af 27.9.1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978 L 304, s. 17), som ændret ved de efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention.

5 — Dom af 15.3.2012, sag C-292/10, G, EU:C:2012:142, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis.

6 — Jf. sjette og tiende betragtning til forordningen.

7 — Jf. 15. betragtning til forordningen.

8 — Jf. for så vidt angår Bruxelleskonventionens artikel 21 dom af 9.12.2003, sag C-116/02, Gasser, Sml. I, s. 14693, præmis 41 og 42 og den deri nævnte retspraksis.

9 — Dom af 13.10.2011, sag C-139/10, Prism Investments, EU:C:2011:653, præmis 31.

10 — Jf. 17. betragtning til forordningen.

11 — Jf. forordningens artikel 38, stk. 1.

28. Uanset de ovennævnte regler om litispendens kan indbyrdes uforenelige retsafgørelser ikke undgås, hvis den ret, ved hvilken sagen er anlagt, eksempelvis ikke har kendskab til en verserende sag, der på en tidligere dato er anlagt ved en anden ret. Derfor fastsætter forordningen i artikel 34 også regler for at løse en sådan uforenelighed, når der allerede er truffet afgørelse.

29. Den første grund til at afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse vedrører hensyn til grundlæggende retsprincipper¹². Den anden grund til afslag, som er fastsat i artikel 34, nr. 2), vedrører i det væsentlige proceduremangler, der kan indebære en eventuel tilsidesættelse af retten til at varetage sine interesser. Endelig vedrører undtagelserne i såvel artikel 34, nr. 3), som artikel 34, nr. 4), indbyrdes uforenelige retsafgørelser. Hvor den først trufne udenlandske retsafgørelse i medfør af artikel 34, nr. 4), har forrang i henhold til grundsætningen *prior tempore, potior jure* (først i tid, bedst i ret), tillader forordningens artikel 34, nr. 3), at retsafgørelser truffet i den anmodede medlemsstat får forrang frem for retsafgørelser fra en anden medlemsstat uden hensyn til de datoer, hvor disse retsafgørelser er blevet truffet¹³.

30. For så vidt angår disse undtagelser har Domstolen for det første fastslået, at de med henblik på at sikre den frie bevægelighed for retsafgørelser skal fortolkes indskrænkende, idet de udgør en hindring for at realisere et af forordningens grundlæggende mål¹⁴. For det andet er undtagelserne udtømmende¹⁵. For det tredje udgør forordningens artikel 34, nr. 2), 3) og 4), en *lex specialis* i forhold til artikel 34, nr. 1), som er af generel karakter. Artikel 34, nr. 1), finder derfor ikke anvendelse, for så vidt som de relevante hensyn til grundlæggende retsprincipper er omfattet af de øvrige undtagelser¹⁶.

31. Ovennævnte regler hverken harmoniserer eller berører medlemsstaternes processuelle regler¹⁷. Nærmere bestemt skaber de ikke yderligere retsmidler mod nationale retsafgørelser, som har fået retskraft. De regulerer alene virkningerne af indbyrdes uforenelige retsafgørelser, der hidrører fra forskellige retter.

32. Som anført af den forelæggende ret, findes der nemlig i de nationale procesordninger regler, der ligner de i forordningen fastsatte. Regler af den art kan ikke blot forhindre, at der opstår national uforenelighed, når der anlægges flere søgsmål ved forskellige retter i samme medlemsstat (dvs. nationale regler om litispendens), men kan også indeholde forskellige retsmidler til prøvelse af nationale retsafgørelser¹⁸.

33. Af indlysende årsager kan en retsafgørelse, der træffes i en medlemsstat, kun appelleres i henhold til en mekanisme, som er foreskrevet i denne medlemsstat, og ikke i henhold til andre medlemsstats retsordener. Forordningen tilsigter således alene at tilvejebringe et redskab til at afhjælpe forstyrrelser i retsreglerne, som ikke kan løses på nationalt procesretligt niveau. En uforenelighed, der udspringer af indbyrdes uforenelige retsafgørelser inden for samme retsorden, kan nemlig søges løst af private

12 — Jf. forordningens artikel 34, nr. 1). I henhold til artikel 45 finder de i artikel 34 anførte grunde til afslag også anvendelse i forbindelse med appel til prøvelse af en afgørelse om eksistibilitet.

13 — Jf. f.eks. dom af 4.2.1988, sag 145/86, Hoffmann, Sml. s. 645.

14 — Jf. for så vidt angår forordningens artikel 34, nr. 1), dom af 6.9.2012, sag C-619/10, Trade Agency, EU:C:2012:531, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis.

15 — Prism Investments-dommen, præmis 33 og 43.

16 — Jf. for så vidt angår Bruxelleskonventionens artikel 27, stk. 3, Hoffmann-dommen, præmis 21, og for så vidt angår forordningens artikel 34, nr. 2), forslag til afgørelse fremsat af generaladvokat Kokott i Trade Agency-sagen, punkt 68. Jf. ligeledes P. Jenards rapport om konventionen om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1979 C 59, s. 1, på s. 45).

17 — Jf. i denne retning G-dommen, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis.

18 — I denne henseende henviser Bundesgerichtshof til § 580, stk. 7, litra a), i Zivilprozessordnung (den tyske civile retsplejelov), hvori er hjemlet et retsmiddel mod indbyrdes uforenelige retsafgørelser (under forudsætning af overholdelse af den i § 586, stk. 1, fastsatte tidsfrist), og til den tilsvarende bestemmelse i artikel 322, stk. 1, nr. 7), i den rumænske lov om civil retspleje, på hvilken en tilsvarende frist som i artikel 324, stk. 1, finder anvendelse.

parter. Idet der allerede foreligger nationale retsmidler, tilsigter forordningen ikke at indrømme en ret i en anden medlemsstat – navnlig den anmodede medlemsstat – beføjelse til at se bort fra, og dermed i realiteten underkende, en retsafgørelse truffet i domsstaten. En sådan beføjelse er måske endda ikke hjemlet i domsstatens retsorden i tilfælde, hvor begge retsafgørelser har fået retskraft.

34. Ved behandlingen af spørgsmålet om fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser er det også nødvendigt at sondre mellem eksekvaturproceduren – dvs. den procedure, hvorved en udenlandsk retsafgørelse erklæres for eksigibel – og den faktiske efterfølgende fuldbyrdelse af den udenlandske retsafgørelse. Den førstnævnte procedure har til formål at inkorporere den udenlandske retsafgørelse i den anmodede medlemsstats retsorden og er fuldstændig reguleret af forordningen. Selve den faktiske fuldbyrdelse er derimod reguleret af denne medlemsstats nationale ret i et sådant omfang, at EU-retten ikke harmoniserer området. En part kan derfor bestride den faktiske fuldbyrdelse på samme måde, som det i henhold til nationale regler er fastsat for så vidt angår en retsafgørelse, der er truffet i den anmodede medlemsstat¹⁹.

35. Sammenfattende fastsætter forordningen hvad angår grænseoverskridende tvister på det civil- og handelsretlige område en omfattende ordning, der gælder for international kompetence og anerkendelsen og fuldbyrdelsen af retsafgørelser. For det første udpeger forordningen den kompetente ret. For det andet forhindrer den retter, som er lige kompetente, i at prøve den samme sag som den ret, for hvilken sagen først blev indbragt. For det tredje gør forordningen det muligt at anerkende og fuldbyrde udenlandske retsafgørelser på samme måde, som hvis de var blevet truffet i den anmodede medlemsstat. For det fjerde indfører forordningen retsmidler i tilfælde af indbyrdes uforenelige retsafgørelser, når en sådan uforenelighed ikke kan afgøres efter anmodning fra en privat part.

36. Det forelagte spørgsmål skal besvares på grundlag af disse generelle bemærkninger.

B – Finder forordningens artikel 34, nr. 4), anvendelse på en situation som den, der foreligger i hovedsagen?

37. Uden udtrykkeligt at stille spørgsmålstegn ved, om den præjudicielle forelæggelse kan antages til realitetsbehandling, har den spanske og den rumænske regering, ligesom Kommissionen, udtrykt tvivl om, hvorvidt den første og den anden retsafgørelse er indbyrdes uforenelige.

38. Herom skal jeg understrege, at Bundesgerichtshof i forelæggelsesafgørelsen har anført, at den er af den opfattelse, at de i hovedsagen omhandlede retsafgørelser er indbyrdes uforenelige, og at den første retsafgørelse skal anerkendes i Tyskland. Inden for rammerne af en præjudiciel procedure tilkommer det ikke Domstolen at drage den forelæggende rets indsamling og bedømmelse af de faktiske omstændigheder i tvivl, idet dette henhører under de nationale retters kompetence²⁰. Domstolen skal derfor besvare det forelagte spørgsmål på grundlag af de af den nationale ret fremlagte oplysninger, uanset den tvivl, der er blevet givet udtryk for. Såfremt Domstolen tiltræder det synspunkt, som de ovennævnte regeringer og Kommissionen har fremlagt, mener jeg imidlertid, at der foreligger en risiko for, at det præjudicielle spørgsmål kan anses for at være rent hypotetisk.

19 — Jf. Prism Investments-dommen, præmis 40.

20 — Jf. bl.a. dom af 11.9.2008, sag C-11/07, Eckelkamp m.fl., Sml. I, s. 6845, præmis 27 og 32.

39. I lyset af drøftelserne under retsmødet skal jeg imidlertid understrege, at retsafgørelserne ikke kan siges at være forenelige, blot fordi den første retsafgørelse, hvorved sagen blev afvist, ikke kan fuldbyrdes. De grunde til afslag på anerkendelse, som er fastsat i forordningens artikel 34, nr. 3) og 4), hvortil artikel 45, stk. 1, henviser, kræver ikke, at begge retsafgørelser kan fuldbyrdes, forudsat dog at de indebærer retlige konsekvenser, som gensidigt udelukker hinanden²¹.

40. Hvad angår det emne, som det præjudicielle spørgsmål vedrører, har Domstolen hidtil ikke haft lejlighed til at fortolke forordningens artikel 34, nr. 4), eller fortolket den tilsvarende bestemmelse i Bruxelleskonventionens artikel 27, nr. 5). På trods heraf er det efter min opfattelse klart, at en ret ikke kan afslå at fuldbyrde en retsafgørelse fra en anden medlemsstat med den begrundelse, at denne retsafgørelse er uforenelig med en retsafgørelse fra samme medlemsstat.

41. Efter min opfattelse følger dette af en korrekt fortolkning af ordene i forordningens artikel 34, nr. 4).

42. I henhold til den generelle definition i forordningens artikel 32 skal begrebet »retsafgørelse« forstås som en »afgørelse truffet af en ret i en [anden] medlemsstat« end den pågældende medlemsstat. I henhold til denne definition kan ordlyden af forordningens artikel 34, nr. 4), udvides til, at »[e]n retsafgørelse [truffet af en ret i en medlemsstat] kan ikke anerkendes [...] såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en anden medlemsstat eller i et tredjeland«. Jeg er derfor enig med den spanske regering og Kommissionen i, at denne bestemmelse må forstås således, at den henviser til et forhold mellem tre stater. Følgelig kan den af Salzgitter og den tyske regering foreslåede alternative læsning – hvorefter ordene »en anden medlemsstat« i artikel 34, nr. 4), i sammenhæng med artikel 34, nr. 3), kan læses således, at de henviser til en anden medlemsstat end »den medlemsstat, som anmodningen rettes til« – ikke tiltrædes.

43. Vigtigere er imidlertid, at det, som anført ovenfor, følger af selve den ordning, som er indført ved forordningen, at artikel 34, nr. 4), ikke kan finde anvendelse på en »national uforenelighed«.

44. Forordningen berører ikke medlemsstaternes procesautonomi, herunder princippet om *res judicata*. Det skal ikke fortolkes således, at en ret i den anmodede medlemsstat kan se bort fra fuldbyrdelsen af en udenlandsk retsafgørelse, der under alle omstændigheder kan anfægtes i henhold til nationale regler som værende angiveligt uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i samme medlemsstat. Forordningens artikel 34, nr. 4), finder derfor kun anvendelse, såfremt parterne – på grund af indblanding af mere end én ret fra forskellige medlemsstater – ikke kan appellere en retsafgørelse som følge af dens uforenelighed med en anden retsafgørelse. Som Salzgitters repræsentant erkendte som svar på mit spørgsmål under retsmødet, havde Salzgitter rigelig lejlighed til at bestride den anden retsafgørelse i Rumænien. Såfremt artikel 34, nr. 4), blev fortolket således, at den skulle omfatte »national uforenelighed«, ville Salzgitter i strid med national procesret blive indrømmet endnu en mulighed for at få underkendt den anden retsafgørelse. Endvidere ville dette have samme virkning som at anerkende, at Salzgitters ret til at varetage sine interesser under sagen i henhold til artikel 34, nr. 2), var blevet tilsidesat, hvilket med rette er blevet forkastet af den forelæggende ret.

45. Desuden kan jeg ikke tilslutte mig Salzgitters argument om, at det ville være problematisk at udelukke »national uforenelighed« fra anvendelsesområdet for forordningens artikel 34, nr. 4, for så vidt som en retsafgørelse nødvendigvis skal have forrang frem for den anden. Den tilgang, som jeg foreslår, indebærer nemlig, at Bundesgerichtshof skal give den anden retsafgørelse forrang, alene fordi denne retsafgørelse er den, som Bundesgerichtshof i den foreliggende sag er blevet anmodet om at

21 — Som eksempel henviser jeg til dom af 6.6.2002, sag C-80/00, *Italian Leather*, Sml. I, s. 4995. I den sag kunne den af Landgericht Koblenz (den regionale domstol i Koblenz, Tyskland) afsagte dom af 17.11.1998 om afslag på en begæring om foreløbige retsmidler heller ikke fuldbyrdes, i modsætning til kendelse afsagt af Tribunale di Bari (førsteinstansretten i Bari, Italien) den 28.12.1998, hvor en sådan begæring blev imødekommet.

erklære for eksigibel. Skulle Domstolen tiltræde min fortolkning, ville den af Bundesgerichtshof i den foreliggende sag trufne retsafgørelse om afslag på Salzgitters appel udgøre en »retsafgørelse« som omhandlet i forordningens artikel 32. Denne retsafgørelse ville derfor i henhold til forordningens artikel 34, nr. 3), have forrang frem for den første retsafgørelse, for så vidt som den ville vedrøre en tvist mellem de samme parter, uanset hvilken dato den var blevet truffet. Følgelig ville den ved forordningen indførte ordning kræve, at den anden retsafgørelse i det foreliggende tilfælde får forrang.

46. Jeg skal tilføje, at sammenlignelig afledt ret på området for det civile retlige samarbejde synes at bekræfte min opfattelse, hvorefter afslagsgrundene i forordningens artikel 34, nr. 4), forudsætter et forhold mellem tre stater.

47. Artikel 21, stk. 1, i forordning nr. 805/2004²², artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 1896/2006²³ og artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 861/2007²⁴ fastsætter alle, at fuldbyrdelse kan afslås i henhold til en retsafgørelse, der tidligere er blevet truffet i en medlemsstat. Disse afslagsgrunde er imidlertid alle betinget af, at uforeneligheden ikke blev og ikke kunne være blevet gjort gældende som indsigelse under retssagen i domsstaten. Det forekommer derfor klart, at afslagsgrundene i disse bestemmelser ikke finder anvendelse på situationer, hvor uforeneligheden kunne have været løst internt i domsstaten, ligesom det er tilfældet i hovedsagen.

48. På samme måde som forordningen henviser bestemmelserne i andre relevante retsakter²⁵ endvidere til »en anden medlemsstat« eller et tilsvarende udtryk. Disse bestemmelser taler derfor ikke for en anden tilgang end den ovenfor anførte.

22 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 af 21.4.2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav, EUT 2004 L 143, s. 15.

23 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1896/2006 af 12.12.2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure, EUT 2006 L 399, s. 1.

24 — Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 861/2007 af 11.7.2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure, EUT 2007 L 199, s. 1.

25 — I denne sammenhæng henviser jeg til:

(i) artikel 22, litra d), og artikel 23, litra f), i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27.11.2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, EUT 2003 L 338, s. 1

(ii) artikel 24, litra d), i Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18.12.2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt, EUT 2009 L 7, s. 1

(iii) artikel 40, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4.7.2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, EUT 2012 L 201, s. 107

(iv) artikel 45, stk. 1, litra c) og d), i forordning nr. 1215/2012

(v) artikel 34, nr. 4), i konventionen af 30.10.2007 om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, undertegnet i Lugano, EUT 2007 L 339, s. 3 (konventionen anvender begrebet »en anden konventionsstat«), og

(vi) artikel 9, litra g), i Haagkonventionen af 30.6.2005 om værnetingsaftaler (konventionen anvender begrebet »en anden stat«; findes på URL: <http://www.hcch.net/>).

49. Endelig kan jeg ikke tilslutte mig det af den tyske regering og Salzgitter fremførte synspunkt, hvorefter forordningens artikel 34, nr. 4), ikke desto mindre kan finde analog anvendelse (hvilket den tyske regering omtaler som »særlige omstændigheder«). Analog anvendelse af en retsregel forudsætter, at der foreligger et retligt tomrum²⁶. Af de grunde, som jeg har anført i den indledende del af min bedømmelse, synes den foreliggende sag at være helt dækket af forordningen, hvorved situationer med »national uforenelighed« skal løses i henhold til hver medlemsstats retsorden. Jeg kan derfor ikke se noget tomrum i forordningen på dette område.

50. Af ovennævnte årsager er jeg af den opfattelse, at forordningens artikel 34, nr. 4), ikke finder anvendelse på en situation, der involverer to indbyrdes uforenelige retsafgørelser fra samme medlemsstat.

V – Forslag til afgørelse

51. På baggrund af ovenstående betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare det af Bundesgerichtshof forelagte spørgsmål således:

»Artikel 34, nr. 4), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område omfatter ikke afslag på at erklære en retsafgørelse for eksigibel eller ophævelse af en fuldbyrdesafgørelse med hensyn til en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat, som er uforenelig med en tidligere truffet retsafgørelse med samme genstand og samme parter, der er truffet i samme medlemsstat som den retsafgørelse, der ønskes erklæret eksigibel.«

26 — Jf. i denne retning dom af 12.12.1985, sag 165/84, Krohn v BALM, Sml. s. 3997, præmis 13 og 14.